

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
менеджменту

Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії

**Digital transformations and innovative technologies in the
economy: challenges, realities, strategies**

Матеріали

**II Міжнародної науково-практичної конференції
(Україна, Суми, 17-19 травня 2023 р.)**

Суми
Сумський державний університет
2023

УДК [330.34+330.336](063)
Е45

*Рекомендовано вченою радою
Сумського державного університету
(протокол № 5 від 22 грудня 2023 р.)*

Е45 Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії» (Суми, 17-19 травня 2023 року)/ за заг. ред.: Л. Л. Гриценко, І. В. Тютюник. Суми : Сумський державний університет, 2023. – 120 с.

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрові трансформації та інноваційні технології в економіці: виклики, реалії, стратегії» містять результати наукових досліджень присвячених пошуку системного вирішення мультидисциплінарних проблем в галузі електронного бізнесу і технологічних інновацій, цифрової трансформації освітніх систем, запровадження інноваційних технологій у фінансовому секторі.

Для науковців, науковців, студентів, аспірантів, представників бізнесу та громадських організацій і вищих навчальних закладів та широкого кола читачів.

The materials of the International scientific and practical conference "Digital transformations and innovative technologies in the economy: challenges, realities, strategies" provide the results of scientific research focused on the search for a systematic solution to multidisciplinary problems in the field of electronic business and technological innovations, digital transformation of educational systems, the introduction of innovative technologies in financial sector. .

For scientists, researchers, students, postgraduates, representatives of business and public organizations and higher education institutions and a wide range of readers.

УДК [330.34+330.336](063)

© Колектив авторів, 2023
© Сумський державний університет, 2023

ЗМІСТ

<i>Богдана Кравченко</i> <i>Ірина Плікус</i>	Розвиток електронної комерції в Україні: перспективи, виклики та тенденції розвитку у 2023 році.....	5
<i>Владислав Фукалов</i> <i>Ірина Плікус</i>	Організаційна взаємодія банківських установ з платіжними системами в Україні	9
<i>Анастасія Михайлович</i> <i>Ірина Плікус</i>	Управління інформаційною системою компанії в умовах діджиталізації.....	13
<i>Юрій Черненко</i> <i>Ігор Басанцов</i>	Впровадження цифрових технологій для ефективного застосування громадського контролю в управлінні державними програмами в Україні.....	16
<i>Олена Журавка</i> <i>Анна Сілюченко</i>	Особливості діяльності пенсійного фонду України та шляхи вдосконалення пенсійного забезпечення.....	20
<i>Вероніка Літовцева</i> <i>Марина Бречко</i>	Розвиток електронного уряду як чинник подолання недовіри до цифрових фінансових послуг.....	24
<i>Людмила Рябушка</i> <i>Юлія Гончарова</i>	Особливості реалізації фіскальної політики держави на засадах цифровізації.....	27
<i>Олена Журавка</i> <i>Ірина Кожушко</i>	Теоретичні підходи до управління страховим портфелем страхової компанії.....	29
<i>Anastasiia Samoilkova</i> <i>Vondarenko Vladyslav</i>	“Business – education – science” coopetition as a factor of digital transformation: impact assessment.....	33
<i>Світлана Похилько</i> <i>Анна Єременко</i>	Міжнародна експансія українського фінтеху та особливості його захисту під час війни.....	36
<i>Гліб Харченко</i>	CRM-система як інструмент підвищення ефективності малого бізнесу.....	39
<i>Дарина Акоюн</i>	Відкритий банкінг як інновація на фінансовому ринку.....	42
<i>Олена Криклій</i>	Ключові аспекти банківського менеджменту в умовах війни.....	46

<i>Євгенія Мордань</i> <i>Анастасія Хилько</i>	Фінтех та його вплив на сучасний стан фінансової системи.....	49
<i>Надія Дехтяр</i> <i>Вікторія Гончарова</i>	Особливості формування місцевих бюджетів в умовах цифровізації бюджетного процесу.....	53
<i>Людмила Захаркіна</i> <i>Руслана Чухно</i>	Транспарентність як механізм оптимізації фінансової діяльності підприємства.....	55
<i>Євгенія Мордань</i> <i>Анастасія Пасько</i>	Діджиталізація фінансової сфери в умовах воєнного стану.....	58
<i>Володимира Піддубна</i> <i>Ірина Плікус</i>	Краудфандинг як інноваційний інструмент залучення інвестицій у малому бізнесі.....	62
<i>Олена Криклій</i> <i>Людмила Рябушка</i> <i>Владислав Батанін</i>	Управління ліквідністю банку в умовах воєнного стану.....	65
<i>Павло Рубанов</i> <i>Вікторія Білошанка</i>	Аналіз підходів до впровадження цифрових валют центральних банків.....	68
<i>Тетяна Палаженко</i>	Аналіз сучасних платіжних систем в Україні....	72
<i>Павло Рубанов</i> <i>Владислав Шенкаренко</i>	Сучасний стан, особливості і проблеми розвитку необанків.....	76
<i>Наталія Пігуль</i> <i>Євгеній Пігуль</i>	Роль цифрових інновацій у забезпеченні економічної безпеки держави.....	80
<i>Ганна Заволодько</i> <i>Олександра Харченко</i> <i>Злата Тягунова</i>	Очікування споживачів хліба серед покоління IGEN (1997-2010): результати аналізу.....	82
<i>Людмила Рябушка</i> <i>Валерія Шалапчук</i>	Цифрові аспекти фіскального регулювання доходів.....	87
<i>Larysa Hrytsenko</i> <i>Liliia Derkach</i>	The conceptual-categorical framework of organization's financial security.....	89
<i>Олена Журавка</i> <i>Олексій Шаповал</i>	Теоретичні основи фінансової прозорості місцевих бюджетів.....	92
<i>Kuan Zhang</i>	Tiktok live streaming marketing in E-commerce....	96
<i>Yevhen Nikitchenko</i>	Use of AI predictive analytics to modulate foreign economic activity of business structures.....	98

<i>Наталія Пігуль</i> <i>Артем Скоробагатий</i>	Роль цифровізації у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств корпоративного сектору.....	101
<i>Ірина Теницька</i> <i>Ярина Самусевич</i> <i>Дмитро Галинський</i>	Інноваційні технології екологічного моніторингу діяльності промислових підприємств.....	103
<i>Олексій Захаркін</i> <i>Сергій Подосинніков</i>	Вартісні показники інноваційних компаній цифрового сектору.....	106
<i>Daria Tymoshuk</i> <i>Viktoriia Shepurko</i>	Electronic business and small and medium-sized enterprises: advantages and disadvantages.....	108
<i>Serhii Tiutiunuk</i>	Key forecasts and prospects for green energy transition	115
<i>Denys Kolomiiets</i>	Managing enterprise financial security in the context of digital innovation.....	118

ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ В УПРАВЛІННІ ДЕРЖАВНИМИ ПРОГРАМАМИ В УКРАЇНІ

*Черненко Юрій Володимирович,
Генеральний директор
ГО «МА «ГІ «Міст», м. Київ
Басанцов Ігор Володимирович
д.е.н., професор
Сумський державний університет, м Суми*

В сучасному світі, де роль інформаційних технологій набуває критичної важливості, Україна потребує нового підходу до державного управління та контролю, який включає відкритість і активне використання біг-даних. Застосування відкритих систем, які можуть обмінюватися інформацією зі своїм оточенням і адаптуватися до змін, виявляється вкрай актуальним у цьому контексті. Впровадження таких систем та використання аналізу великих даних можуть значно підвищити прозорість, ефективність та демократичність процесів прийняття рішень, сприяючи створенню більш справедливого та ефективного управління.

На шляху до створення системи сучасного державного управління Україна зіткнулася з низкою викликів. Перш за все, це монополія чиновників на інформацію і часта нестача в них фаховості та професійного досвіду. Посилює ці проблеми конкуренція між ними за обмежені ресурси. Одним із рішень цих проблем може стати активізація громадської участі в процесі управління державою, а саме моніторингу, збору та аналізу інформації, що відкриє нові горизонти для взаємодії громадян із державою. Це надасть громадянам можливість активного впливу на прийняття важливих рішень, контролю за їх виконанням та механізми обрання та відкликання чиновників з посад.

Забезпечення державної таємниці та активна участь громадськості в розв'язанні державних питань є важливими аспектами сучасного управління. Це вимагає ефективних заходів з інформаційної безпеки, особливо при впровадженні цифрових технологій, щоб запобігти потенційній шкоді державі та "Загальному благу". Такий підхід стане важливим кроком на шляху до прозорого та ефективного управління, який відповідає потребам сучасного суспільства.

Для підвищення ефективності управління державним(економічним) розвитком, Україні слід розробити та впровадити Концепцію, засновану на цифрових технологіях та системі громадського контролю. Одним із ключових інструментів в реалізації цього процесу може стати Координаційна Рада національного єднання та стратегічного розвитку України. Ця структура

спроможна буде забезпечити ефективний зв'язок між громадськими організаціями, державними органами, національними рухами, науковцями та міжнародними ініціативами.

У контексті організації роботи Координаційної Ради можуть бути корисними принципи ергономіки, які були розглянуті в [1]. Ці принципи здатні оптимізувати робоче середовище та процеси, що мають підвищити ефективність роботи Ради.

Слід зазначити, що одним з важливих аспектів є розробка компетенцій команди управління, що розглядається в [2]. У складі Координаційної Ради повинні бути представники з різними компетенціями, які зможуть ефективно управляти проектами та реагувати на можливі виклики сьогодення.

Особливої уваги варто приділити протидії ризикам, що виникають під час управління проектами. В [3] подано ряд рекомендацій, які можуть бути адаптовані для роботи Координаційної Ради. Процес управління ризиками включає ідентифікацію потенційних загроз, оцінку їх впливу на проект, розробку стратегій реагування та перегляд ризиків на регулярній основі. Це може допомогти Раді прогнозувати та запобігати можливим проблемам.

Всі ці принципи, застосовані до роботи Координаційної Ради, можуть сприяти підвищенню її ефективності та забезпечити успішне впровадження стратегій національного єднання та розвитку держави. Разом вони складають комплексний підхід до управління проектами, який може бути корисним в контексті управління державним розвитком.

Основна мета Ради - створення системи громадського контролю в управлінні державними програмами (ресурсами, включаючи і фінансові). Деталі щодо роботи Ради можна знайти за посиланням на відкритий меморандум приєднання - <https://bit.ly/43w44Ni>.

Держава також повинна забезпечити створення ефективних громадських та науково-експертних рад при міністерствах та інших державних установах. Це вдосконалив взаємодію між громадськістю та експертами, що зараз достатньо ускладнено через відсутність розробленої методології та синхронізації.

На наш погляд, в Україні слід розробити та впровадити методологію управління програмами державного розвитку, засновану на ІТ -технологіях та системі громадського контролю, що має забезпечити оптимальне використання ресурсів (у т.ч. фінансових), покращити якість управління та активізувати участь громадськості в прийнятті рішень.

Централізація управління ресурсами в таких аспектах, наприклад, як інфраструктура кол-центрів, бухгалтерія, юридичні служби та державні закупівлі, може підвищити ефективність та зменшити витрати. Також варто переглянути децентралізовану систему держуправління для її оптимізації.

Використання цифрових технологій, таких як соціальні мережі, месенджери, бази даних, штучний інтелект сприяє підсиленню громадського

контролю. Особливо важливим є створення "Операційної системи громадського контролю" – комплексу програмного забезпечення для ефективної взаємодії між громадськими організаціями та державними структурами. Основні функції цієї системи мають включати моніторинг, збір, аналіз та обробку інформації для оптимального прийняття рішень; створення доступних баз даних з актуальною інформацією; та аналіз професійної діяльності посадових осіб для виявлення можливих конфліктів інтересів, непрофесійності, фаворитизму та інших негативних явищ.

Рис.1. Схема методології управління програмами державного розвитку: інтеграція даних, взаємодії, технології та участь громади.

Створення ефективних інструментів комунікації між громадянами та представниками влади, таких як Народна лінія довіри та інші ініціативи, є важливим кроком для прозорого та ефективного спілкування. У рамках відкритого меморандуму про створення Координаційної Ради національного єднання та стратегічного розвитку України, ці ініціативи дозволять громадянам та іншим правосуб'єктам подавати свої скарги та пропозиції, що сприятиме контролю за виконанням прийнятих рішень та заходів.

Співпраця між учасниками з різних галузей знань, що здійснюється через Координаційну Раду, сприяє створенню синергії для проведення наукових досліджень, розробки статей, дисертацій, семінарів та конференцій з актуальних тем, пов'язаних з реформуванням ключових секторів економіки та державного управління в Україні. Цей процес сприятиме розвитку інновацій, обміну ідеями і знаннями, що надасть поштовх до більш продуктивного та ефективного управління.

Проте, для того, щоб громадський контроль був реально ефективним інструментом забезпечення прозорості та участі громадян в управлінні, важливо уникнути впливу державних органів на інструменти громадського контролю. Професійний громадський контроль має забезпечити відкритість та прозорість дій влади, що є важливим елементом в створенні довіри до державних структур.

Враховуючи вищезазначене, для досягнення ефективного державного управління в Україні необхідно впроваджувати відкриті системи, активно використовувати біг-дату і сприяти активній участі громадськості. Це забезпечить можливість для громадян працювати в єдиній системі Влади (ст 5

Конституції України), збирати біг-дату і здійснювати громадський контроль за діями чиновників, що в кінцевому підсумку підвищить ефективність управління та довіру до державних структур.

Рис.2 Структурно-функціональна модель Координаційної Ради національного єднання та стратегічного розвитку України

Отже, впровадження цифрових технологій та розвиток системи громадського контролю будуть сприяти створенню справедливої, відкритої та ефективної системи державного управління в Україні. Це є важливим кроком на шляху до створення сучасної, прозорої та ефективної держави, яка відповідає сучасним викликам та тенденціям, а також відповідає інтересам громадян, підвищуючи їх роль у прийнятті державних рішень.

Список використаних джерел

1. Chernenko, Y. V. (2022). Applying Ergonomics Principles in Managing Development Projects for Utility Service Providers. *World Science*, 6(78). https://doi.org/10.31435/rsglobal_ws/30122022/7967

2. Chernenko, Y. (2023). The method of housing and utility services providers' development projects' management team competencies' development. *The Scientific Heritage*, 105(105), 93-97. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7560163>

3. Chernenko, Y., Haidaienko, O., &Tkachenko, V. (2022). Development of a risk management method for development projects of providers of housing and utility services. *Technology Audit and Production Reserves*, 6/2(68), 27-33. <https://doi.org/10.15587/2706-5448.2022.269494>